א) מגילה דף ג. ע"ש, ז) [מוספמא דברטת פ"ה הט"ו ע"ש],
 ג) (ברכות מט.) [לעיל ג.],
 ד) [לעיל ב.],

מנחות כח: ודף מו:, ו) לקמן ז: ובכורות י:ן, ז) ולעיל ב.ן, ה) ווע׳

[פפורות האים [נפירות האים | תוספות סוטה כז. ד"ה רב אשין, **ט**) [ע' תיו"ט מ"ג ד"ה ולא נערך],

תורה אור השלם

וְאֶכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפָּר בָּהָם לְמֵלֵּא אָת זֶדְם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזְר לֹא יֹאבַל בִּי לְדֶשׁ הַם:

2. ואכלת ושבעת וברכת את

י אָלהָיף על הָאָרְץ הַטּבְּה יְיִי אֱלהָיף על הָאָרְץ הַטּבְּה גַּוְלְכָּי דברים חי ג וְבָל מְנְחַת בֹּחֵן בְּלִיל תְּהְיֶה לא תַאָבָל: ויקרא ו טז

לא תאבל: יויקאה ו מו תאבל: הקבר ו יויקה בשקל הקדש עשרים גרה יויקה השקל העקדה מבן הדי תקדה הקדש מבן הדי מבן הדי מבן הקדש עשרים גרה בעיבר בקדש עשרים גרה במדברית מו מו במדברית מו הוא:

הוא: במדבר יו טו 6. וְאַתְ אַשְׁמוֹ וְבִיא לִייְּ אִיל תָמִים מון הצאן בְּעַרְכְּרְ לְאָשְׁם אָל הַבּוַק: וייקרא ה כה 7. וְאִם מֶּךְ הוּא מִעַרְכָּךְ וְהָעֵמִידוֹ לְפָנֵי הַבֹּוַן וְהַעֵּרִיךְ

אתו הַכּהַן על פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׁיג יַד

הגהות הב"ח

(6) רש"ר ד"ה נהי וכו' לעולם הס"ד ואח"כ מ"ה דקא אכלו קדשים והן אכילת: (3) ד"ה ד"א נפשות וכו' בערכך דה"נו

כל"ל ותיבת נפשות נמחק:

גליון הש"ם

תום' ד"ה ולא וכו' וטדייו היא

מפרכסת. ע' צ"ק דף עו ע"ל מוס' ד"ה שחיטה. ושם ע"ב מוס' ד"ה כשומט. חולין דף פד מוס' ד"ה כשומט. חולין דף פד

ע"א תוס׳ ד"ה בעינן:

רבינו גרשום

וגואלין לעולם. וכדמפרש התם: קם"ל. דאיתנהו במצות דראש

קם ע. ואיתנהו במצחו וראש השנה מ"ט אע"ג דליתנהו בהשמטת קרקע איתנהו בהשמטת כספים ובשילוח עבדים כישראל: ואבלו אותם אשר

אוכלים והבעלים מתכפרים והא

אכילה חובה היא ולא תיבעי זימוז קמ״ל ואכלו ושבעו בשביעה תלה קמ״ל ואכלו ושבעו בשביעה תלה רחמנא והא איתהני: לא צריכא דקא אכיל תרומה. תרי כהנים וחד זר אכיל חולין: כל כתן

ששוכל. מביא מחצית השקל

ששוקע, מביא מוזבית השקע לתרומת הלשכה: אינו חומא. ואם אינו שוקל אינו חוטא שהרשות בידו: דורשין מקרא

[זה]. להנאת עצמן לפטור מן השקלים: [שלנו הן. שבאין

מתרומת הלשכה היאך אנו יכולי

מתרומת אפנה האך אנו יכולין לוכל מהן]: ולבן בוּבְרֵי. אמאי אמר אינו חוטא כיון דלא מחייב הא קא מעייל חולין לעזרה הנהו

קרבנות הלקוחין משקליהן: דמסרי להו לצבור. להנהו שקלים

מתנה לצבור הא לאו הכי לא מצו מיתו: א"ל אביי האי. קרא וכל ערכך לאו להכי אתא אלא להכי

אתא דכל ערכין שאתה מעריך לא

יהו פחותי׳ משקל. שאם העריך

יוו משקר. שאם הפורן אדם את חברו ואין ידו משגת ליתן שקל אינו נותן כלום אבל אם לאחר מכאן העשיר ישלם ערכו משלם אבל אם משיג ליתן

. שקל ונתן אפי׳ העשיר לאחר מכאן אינו נותן יותר: **אלא אמר**

גבי איל אשם [דכתיב והביא את

אשמו לה׳ איל תמים מן הצאן . בערכד כסף שקלים] הכי נמי נימא

בהם. מלמד שהכהנים

שמות כט לג

לז א מיי׳ פ״ל מהל׳ מגילה

ב [מיי' פ"ה מהל' ברכות הל'

ון: לח ג מיי' פ"א מהלי שקלים

הלכה ז: לפ ד מיי פ"א מהלכות ערכין הלכה ח:

ם ה מיי׳ פ״ב מהל׳ ערכין הלכה

מא ו מיי' שם פ"א הלכה יג: מב ז מיי' שם הלכה יע.

מוסף רש"י

הלכה א סמג עשין ד טוש"ע א"ח סימן תרפו סעיף ב:

הכל מעריכין פרק ראשון ערכין

נהי דליסנהו בהשמטת קרקעות. כלומר בכל דין השמטת קרקעות דהא תנן מוכרין לעולם (א): והך אכילת קדשים משום כפרה הוא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם מלמד שהכהנים אוכלין והבעלים מתכפרין (יומה סח:) אימה לה תיבעי זימון קמ"ל כו': מלטרפין כו'. אי אכיל חד כהן וחד לוי וחד ישראל. כהן בהדי זר

> לה נלרכה הלה לבן בוכרי. בסיפה דמילתא מפרש הא דרבא יו: ששוקל. שקלים באחד באדר: אינו חוטא. כדמפרש לקמן דלא הוו חולין בעזרה אע"ג דלכתחילה לא יאן מיחייב דכתיב ושמו׳ לח) לכל יבו העובר על הפקודים ושבט לוי לא נפקד: חוטא. מפרש במס׳ שהלים (פ״א ה״ג) דכתיב זה יתנו זה בגימטריא י״ב שבטים דהיינו נמי שבט לוי דכל העובר מפרש כל העובר בים סוף: אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעלמן. יוו להנאתן ושלא כדין: שלנו הוא. שהרי מתרומת הלשכה הן באין ואם אנו שוקלין ללשכה נמלאת מנחת העומר ושתי הלחם ולחם הפנים משלנו והיאך נאכלין הכתיב לא תאכל. ולדידן לית לן הך דרשא דהאי כליל תהיה במנחת כהן גרידתא כתיב אבל במנחת לבור זיל בתר רובה: דמסר להו ללבור וכו'. והלכך לבן בוכרי דפטר להו לכהנים משקלים אינטריך מתני׳ ידו למתני דכהן שהעריך עצמו או את אחר נותן את הערך כישראל דסד"א כו' קמ"ל טון (דלא גמירי): לא יהו פחוחין מסלע. דעני בערכין נידון בהשג יד דכתיב (ויקרא מ) על פי אשר תשיג יד הנודר וגו׳ ופחות מסלע לא יתן לעולם כדאמר בפ' שני (לקמן ז:) אין בערכין פחות מסלע ומייתי טעמא מהאי קרא וכיון דלהכי אתא לא הוה ס"ד למדרש לדרשא אחריתי למפטר כהנים מערכין ומתני׳ לא אילטריך: כהנים נפטרו מפדיון הבן בפ"ק דבכורות (ד.) מק"ו אם פטרו את של ישראל במדבר ק"ו את של עלמן: ה"נ דליתנהו באיל אשם. והא ישראל נינהו אלא ודאי הכי לא דרשי׳ ואכתי מתני' למה לי למיתני כהנים ולוים וישראלים: והעמידו לפני הכהן. עני שהעריך את עלמו או את אחר: ולא כהן לפני כהן. הלכך כהן ליתיה בערכין דאי עני הוא לא קרינא ביה והעמידו לפני הכהן קמ"ל מתני": נערכין לאחויי כו'. כלומר אמר מר לעיל הכל נערכין

לאתויי מנוול ומוכה שחין י: ערך ססום. לקמן [ע"ב] מפרש וכולה ברייתה מפרש לקמן: ערך אבריו. אמר ערך ידי עלי לא אמר כלום דאין ערך לאיברים אבל אם אמר דמי ידי עלי נותן דמי ידו: שהנשמה פלויה בו. שאם אמר ערך ראשי או ערך כבידי: מ"ל נפשות. בנפש מלה רחמנאואם העריך שודבר שהנשמה תלויה בו נותן ערך כולו: ולא את המת. שאם אמר ערך מת זה עלי לא אמר כלום: והעמיד והעריך. גבי עני שהעריך כתיב: ד"א נפשות. למה נאמר שאם לא נאמר נפשות אלא נפש הייתי אומר אין לי אלא אחד שהעריך אחד כדכתיב (ויקרא כז) איש כי יפליא [נדר] בערכך נפשות (כ) דהיינו אחד שהעריך אחד: דבר אחר נפשום. למה נאמר שאם אמר נפש הייתי אומר

אין והעמיד והעריך כל שישנו בהעמדה ישנו בהערכה יוכל שאינו בהעמדה אינו בהערכה ד"א נפשות אין לי אלא אחד שהעריך אחד אחד שהעריך מאה מנין ית"ל נפשות דבר אחר נפשות

בערכן כטף שקייםן הכי נמי נימא
הואיל ואקיש ערכין לאשם לימא
כל דאיתיה בערכין איתיה באיל
אשם: [אלא אמר רבא. איצטריך
למיתנא כהנים דס"ד] ישראל אשר חשיג יד הנודר יעריכנו וגוסס הוא נודר ומעריך כדתנן במס׳ שמחות ש' ומנא לן לומר כהו כיו מוהעמיד ע"פ [דכחיב] בההוא קרא גבי מעריך לפני כהן משום דכתיב בפרשה דבר אל בני ישראל: קמ"ל. לומר שלא יהא נערך: אחד שהעריך מאה פגין. כגון שאמר ערך פלוני ופלוני ופלוני עלי דהזכיר ערך בלשון יחיד ייז דס״ד לא הוי ערך קמ״ל: דבו אל בני ישרא: קסיק. דברונים נמי בכלל ישראל: [ערך סתב מפרש") אמר מר לקמן האי וכולה ברייתא): ערך כולו הוא נותן. היכא דאמר ערכי עלי: ואינו נותן ערך אבריו. כדתנן (אמר) ערך ידי וערך רגלי עלי לא אמר כלום אבל אם העריך אבר שהנשמה תלויה בו כגון ראשו או לבו חייב ליתן ערך כולו משום דכתיב בערכך נפשות: נפשות ולא את המת.

מצי למיכל מן החולין הלכך מצטרפין: וגואלין לעולם אימא במצות דראש השנה נמי לא ליחייבו קמשמע לן נהי דליתנהו בהשממת קרקע בהשמטת כספים בשילוח עבדים מיהא איתנהו: הכל חייבים במקרא מגילה כהנים לוים וישראלים פשיטא לא צריכא ה ליבטיל עבודתם וכדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל 6אכהנים בעבודתם ולוים בדוכנן וישראל במעמדן מבמלין עבודתם ובאין לשמוע מקרא מגילה יהכל חייבין בזימון כהנים לוים וישראלים פשיטא לא צריכא דקאכלי קדשים כן סד"א יואכלו אותם אשר כופר בהם אמר רחמנא והא כפרה היא קמ"ל יואכלת ושבעת אמר רחמנא והא איתנהו: מבחכל מצמרפין לזימון כהנים לוים וישראלים פשיטא לא צריכא דקאכלי כהנים תרומה או קדשים וזר קאכיל חולין סד"א הואיל ואי בעי זר למיכל בהדי כהן לא מצי אכיל אימא לא גז ליצטרף קמ"ל נהי דזר בהדי כהן לא מצי אכיל כהן בהדי זר מצי אכיל יחכל מעריכין כהנים לוים וישראלים פשיטא אמר זו רבא לא נצרכא אלא לבן בוכרי דתנן יא"ר יהודה העיר בן ה בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חומא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כן אלא יכל כהן שאינו שוקל חומא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן יוכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הם היאך הם נאכלין ולבן בוכרי נמי כיון דלכתחילה לא מיחייבי לאיתויי כי מייתי גמי חומא הוא דקא מעייל חולין לעזרה דמייתי להו ומסר זו לצבור סד"א הואיל וכתיב זוכל ערכך יהי׳ בשקל הקדש כל דאיתיהְ בשְּקלים איתי׳ בערכין והני כהנים הואיל וליתנהו בשקלים ליתנהו בערכין קמ"ל יא"ל אביי האי וכל ערכך לכל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין מסלע הוא דאתא אלא אמר אביי איצטריך סד"א הואיל וכתיב זופדויו מבן חדש תפרה בערכך כל דאיתיה בפריון הבן איתיה בערכין והני כהנים הואיל וליתנהו בפּרְיון הבן ליתנהו בערכין קמ"ל א"ל רבא אלא מעתה גבי איל אשם דכתיב יואת אשמו יביא לה' איל תמים מן הצאן בערכך ה"ג דכל דאיתיה בערכין איתיה באיל האשם מוממום ואנדרוגינום דליתנהו בערכין ליתנהו באיל האשם אלא אמר רבא ואיתימא רב אשי אִיצמריך סד"אַ הואיל וכתיב יוהעמידו לפני הכהן יו ולא כהן לפני כהן קמ"ל נערכין לאתויי ימנוול ומוכה שחיו מנה"מ דת"ר בערכך להביא ערך יון סתום ד"א בערכך ערך כולו הוא נותן יון ולא יערך אברים יכול שאָני מוציא אף דבר שָהנשמה

ומהו גואלין לעולם לפי שנאמר בישראל המוכר שדה אחוזה (ויקרא כה) במספר שני תבואות ימכר לך שאינו מותר לגאול בפחות משתי שנים אבל לוים גואלין מיד לפי שנאמר [בישראל המוכר בית בבתי ערי חומה ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמימה נחלט אבל בלוים נגאל

לעולם שנאמר] גאולת עולם תהיה ללוים לפי שנאמר במקדיש שדה אחוזה ואם לא יגאל את השדה [בעלים] ומכר [גובר] את השדה לאיש אחר לא יגאל עוד אלא מתחלקת לכהנים ביובל והלוים גואלין לעולם והא דאמר הכא ליתנהו במלות יובל קאי אמקדיש שדה אחוזה ולא גאלה ומכרה גזבר שאין היובל מפקיע מיד המקדיש אם לוי הוא כדרך שמפקיע, מיד ישראל. עכ"ל רש"י: וגואלין דעודם. אם מכרו שדה גואלין אותו מיד וישראל אינו מותר לגאול פחות מב׳ שנים דכתיב (שם) במספר שני תבואות וגו' נהי דליתנהו בהשמטת הרקע כלומר בכל דין משפט השמטת קרקע דהא תנן ומוכרין לעולם ל״ה ובר"ה (דף כט.) לא גרים רש"י נהי דליתנהו בהשמטת קרקע משום דמשמע שאין חוזרת לכהנים ביובל והא ליתא ומיהו הכא פי' יפה וקלת קשה מה שייכי השמטת יו קרקע גבי יובל דהא תניא בספרי בשנת היובל הזאת זאת מוליאה עבדים יח] (כנענים) ואין השביעית מוליאה עבדים (כנענים) ק"ו ליובל שמשמט ומה אם השביעית שאינו מוליא עבדים משמטת יובל שמוליה עבדים הינו דין שמשמט ת"ל וזה דבר השמטה שמטה משמטת ואין יובל משמט אלמא אין יובל משמט כספים ומיהו י"ל מקלת שייך השמטת כספים גבי יובל דאין שביעית נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג: והך דאכילת קדשים משום כפרה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם וגו' מלמד שהכהנים אוכלים והבעלים מתכפרים אימא לא תיבעי זימון יש כו' מלטרפין אי אכלו חד כהן וחד לוי וחד ישראל כהן בהדי זר מלי אכיל מן החולין הלכך מצטרפין ל"ה. ומכאן נראה בני אדם המודרים הנאה זה רג' מזה אינן מצטרפין כיון דאין אחד מהן יכול לאכול עם חבירו ומיהו נראה דג' בני אדם המודרין אינה ראיה ברורה דשאני תרומה שאין לה היתר לזר אפי׳ בשאלה מה שאין במודר הנאה ובברכות (ד' מה. ד"ה אכל) הארכתי: בד בהן שאינו שוקד חומא. לדרים זה יתנו י״ב שבטים

שינויי נוסחאות

או לא זרירא לריזולי וובודמת יון כון מיכון לבטוקי עכולנוס (ש"מ), כן סד"א. ס"א ואכלת ושבעת וברכת כתיב והני כהנים לכפרה אכלי דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם קמ"ל ואכלת אמר רחמנא והא אימנהו (ש"ח), ג] לא ליצטרפו (ש"ח), ד] אמר רבה לא (ש"ח) כובדי גרס בערוך ערך כן כובדי גרס כובדי, ו] ומסר להו לזיבור בובוץ, זן המקו יהו מפות (ש"ח), זן הפקן והעריך אותו הכהן ישראל לפני כהן ולא (ש"ח), זן ערך סתם (ש"ח), ל"ל סתם ככל הסוגיא, ען נוקן ואינו נותן ערך איבריו יכול (ש"מ). י] ל"ל דרבה, יא] לא מיחייבי

חבר מפרשים אמר הדקמן הא מריד מות היכא דאמר ערכי עלי: ואינו נותן ערך אבריו, כרתנן (אמר) ערן ידי וערך רגלי עלי א אמר כלום היכא דאמר ערכי עלי: ואינו נותן ערך אבריו, כרתנן (אמר) ערן ידי וערך רגלי עלי לא אמר כלום היכא דאמר ערכי עלי: ואינו נותן ערך אבריו, כרתנן (אמר) ערן ידי וערך רגלי עלי א אמר כלום היים, וערן מות מות השבשו בו רוא אתה מעריך את המת: [נובים אינו בהעמדה]:

מעריך אתה את שופשו בו רוא אתה מעריך את המת: [נובים אינו בהעמדה]:

מניל (מימר שדומיין לליל (אינו במשביע ליינו (ש"מ). לבן וליל (אינו במשביע ליינו שמער ש"מ). לדן נודל כתיב דכמיב למינו (ש"מ (ש"מ). לדן והשל ליינו (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ וב"מ (ש"מ (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ וב"מ (ש"מ (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ וב"מ למינו (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ וב"מ (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ממרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני לליל ומרכ מכוני (ש"מ). לדן ומרכ מכוני (ש"מ) ב"מ מכוני (ש"

וגמר ואמר לשם כל האברים כולם

קמשמע לן ועוד י"ל דסד"א הואיל

כאן [ואיתנהו] אברים (ישנו) בדמים

(באברים) איתנהו [נמי] בערכין:

נפשות ולא המת. ואף על גב

התורה ואינו בדמים סד"א דאיתיה

בערכין כים הואיל ואתרבי מנוול ומוכה שחין דליתיה בדמים:

ולא אוציא את הגוסם ת"ל והעמיד

והעריך. וא"ת והא כגו פ"ב

בהנאה

מז

דאסור

תלויה בו ת"ל נפשות נפשות ולא המת

אוציא את המת ולא אוציא את הגוסס ת"ל

דחולין (דף ג) שחט בה שנים או רוב שנים ° ועדיין היא מפרכסת דהויא בכלל העמדה והערכה וי"ל דבהמה אית בה חיותא טפי ויכולה לעמוד והא דנקט מפרכסת משום דלא הויא נבילה נקט לה 🕩 ולריך עיון דפשטיה דקרא דהעמיד והעריך גבי נודר כדו דכתיב בההוא קרא ע״פ

אין

כהן בהדי זר מצי אכיל. מכאן אדם המודר הנאה מחבירו מצטרף עמו דהא חבירו מצי אכיל בהדי דידיה וכן אדם שאינו אוכל מפת של בון בוחר ולבצ השביל מנק אדו מותרה המהח מותרה מצטוף כמו הוא הבירו כב *הכל בהודירו רו*כן אום שאינו אוכל מפון מער עובדי כוכבים ואוכל עם אנשים שאוכלין פת עובדי כוכבים מצטופין אבל שנים שמודרים הנאה זה מזה אין מצטרפין: ב? בתן שאינו שוקל חומא. ע"י בהשמטות מטוף המסכת: סר"א הואיל וכתיב וכל ערבך. ע"י בהשמטות בטוף המסכת: ערבין שאתה מעריך בו'. המיל דס"ד דנדרוש תרוייהו אלא עדיפא קא משני. תוס": ה"ב. גליון. תימא והלא אתא מתנ" ומפקא מהך דרשה וי"ל דפריך הכי לא לישתמיט תנא וליתני הכל חייבין באשם טומטום ואנדרוגינוס כמו דתני הכל מעריכין כהנים כר: ערך כולו הוא נותן. תימה מה צריך קרא למעוטי ערך אברים הא לא כתיב בקרא אלא ערך נפש ו״ל דסד״א כיון דאיתיה בדמים איתיה בערכין וכיון דאיתיה בערכין יהיב ערך כולו כיון דערך אינו לפי ערכו ע״כ ערך שלם יהיב. הרא״ש ז״ל: אחד שהעדיך מאה. ע״ בהשמטות בסוף המסכת: תום" ד״ה וגואלין בו" ובר״ה לא ערים רש״ נדיג גליון. והגיה בהפקעת קרקע שאין היובל מפקיע מיד המקדיש אם לוי הוא כדרך שמפקיע מיד ישראל ונראה שאין

וגואלין לעולם. לפי שנאמר בישראל במוכר במי ערי חומה (ויקרא כה) ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה חמימה נחלט, אבל בלוים גאולת עולת תהיה ללוים, ולפי שנאמר בישראל המוכר שדה אחוזה תנחמר בישרחנ העובר שנה מעווה. שם) במספר שני תבואות ימכר לך, שאינו מותר לגאול פחות משתי שנים, אבל לוים גואלין מיד, לפ שנאמר במקדיש שדה אחוה (שם כז) ואם לא יגאל את השדה בעלים ומכר גובר את השדה לאיש אחר לא יגאל עוד אלא יולאה לכהנים נח יגחנ עוד חנח יונחה נכהנים ביובל, הלוים גואלין לעולם, והאי דאמרי הכא ליתנהו במצות יובל, קאי אמקדים שדה אחוזה ולא גאלה ומכרה גובר, שאין יובל מפקיע מיד המקדיש אם אין יובל מפקיע מיד המקדיש אם לוי הוא, כדרך שמפקיע מיד ישראל (ר"ה כט.). במוד דליתנהו כר. קמ"ל גרסינן לא גרסינן נהי דליתנהו בהשמטת מרמעות כו' דהא ודאי איתנהו. קרקעות כרי דהם ודסי מימכה, בין שלקחו הם מישראל מחזירין ביובל, דלא נפקי לוים מכלל כל מצות והדינין, בין שלקחו ישראל מהן מן האלפים אמה שנימנו לחוץ לעריהם, יוצא ביובל, ואפילו בתי ערי חומה שאיו חוזריו לישראל ביובל חוזכין להם, דכתיב (ויקרא כה) ואשר יגאל מן הלוים וגו' (ר״ה םם). וישראל במעמדן. עומדין על תמידי לבור בשעת ההרבו. כדתנו במסכת תענית וכו.) תשמרו כדמנן במסכם מענית (כו.) משמרו להקריב לי במועדו, היאך שומר אם אינו עומד על גביו, מיקנו נביאים הראשונים כ"ד משמרות על כל משמר ומשמר היה מעמד כו' (מגילה ג.). הכל מעריכין. מ' מאילה ג.). הכל מעריכין. מ' מא מאר על אחד ערך פלוני עלי נותן ערך אותו פלוני כפי שניו, שהערך ניתן לפי השנים הכתוצ בפרשת ערכין ואחר שנות הנערכים הולכים (דעיד ב.). אלא לבן בוכרי. האומר אין כהנים דבן בוכרי. הסומר חין נהנים מיינים בשקלים (מנחות באי). כל כהן ששוקל. שמנים שקל לנשכה כלדר, אינו חוטא. מדקלמר לינו חוטא מכלל דלכחמילה לא מימייב, וטעמל מפרש במסכת שהלים דכתיב כל מפוש במתשמו שקנים יכוד כל העובר על הפקודים, ושבט לוי לא נפקד, ואע"ג דאיכא למימר הא מייתי חולין לעזרה, אפילו הכי אינו חוטא, כדמפרש לקמן (שם). שאינו שוקל חוטא. דכל הראוי שאינו שוקד דווטא. לכל מנוף ליפקד קאמר, דהיינו מבן כ' שנה ומעלה (שם מו:) בשקלים מפרש טעמא דכתיב זה יתנו, זה בנימטריא שנים עשר שבטים, בגימטריא ז"ה וה"ג מצי למימר כל והיינו גם שבט לוי, וכל העובר מפרש התם כל העוצר בים סוף (שם בא:). שלנו הם. אם אנו לוי שאינו שוקל אלא משום דלא מצי ותנים שקלים ללשכה נמצאו באין למימר יו משום שדורשין מקרא זה ממנים של הי כל הקרבנות מן הלשכה באין, ור' יוחנן בן זכאי לא דריש וכל מנחת כהן אלא במנחה לעלמן: ערך כולו הוא נותן ואינו נותן ערך אברים. דס"ד לרכויי שהכהן מביח מביתו בפני עלמו, משום הכי אמר חוטא (שם מו:). משום דחדם יודע דחין ערך לחברים

. צוריך למוחקו וה״פ נהי דליתנהו בכל דין השמטת קרקע שאין היובל מפקיע שדה אחוזה שלהן כדרך שמפקיע מישראל ולישנא דפסיקתא צריך למוחקו וה"פ נהי היתונה ככל דוך השמטת קרקע שאין חיובל מפקיע שדה אחוזה שלהן כדרך שמפקיע מישרא לוישנא דפסיקתא
נקט. הרא"ש ז"ל: ד"ח ורך דאכילת קרשים בו" מה שאין במודר הנאה. גליון ומיהו נראה דבתר השתא אולינן ולא מזמני. הרא"ש ז"ל
ד"ח ולא הוצ"א כו דהו"א בכלל העמדה והערבת. גליון. והרא"ש חירן דלא רמי דשחוטה אצ"פ שאנה יכולה לחיות עויין יש בה כח
יחיות ויכולה לעמוד לפי רגע אבל גוסס אצ"פ שיכול לחיות כבר נחלש ולאו כר העמדה הוא: בא"ד דבתיב בהחוא קרא ע"פ אשר תשיג
בו". גליון. תימא דהאי קרא במעריך כחוב דכתיב על פי אשר תשיג יה וגנודר העודע ביות ועמדה לא בעי העמדה והערכה, דהא
ק"מא לן דאפילו גוסס נודר ומעריך ואמאי מצרכינן העמדה לעצוך דלא כתיב ביה העמדה וצ"ב, נומר אם רשהה בפי רש"י ד"ל בחומש
שפ" שלנערך היה מעמיד ומעריך על פי אשר תשיג יד הנודר, ומיהו ק"ק דלעיל משמע דאמעריך קאי דדייקינן ישראל לפני כהן וכר"